

Súd: Krajský súd Banská Bystrica
Spisová značka: 13Co/546/2016
Identifikačné číslo súdneho spisu: 6114205189
Dátum vydania rozhodnutia: 29. 11. 2016
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Ferdinand Zimmermann
ECLI: ECLI:SK:KSBB:2016:6114205189.2

Rozhodnutie

Krajský súd v Banskej Bystrici ako súd odvolací v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Ferdinanda Zimmermanna a sudcov JUDr. Danice Kočíčkovej a JUDr. Amy Odalošovej v právnej veci žalobcu FERONA Slovakia a.s. so sídlom Bytčická 12 Žilina, T. : XX XXX XXX v konaní zastúpený Advokátska kancelária Mestická, Slovíková s.r.o. so sídlom ul. Hviezdoslavova 6 Žilina, T.: XX XXX XXX proti žalovanej Q. A., nar. XX.XX.XXXX, trvale bytom P. XXX, P., v konaní právne zastúpená URBÁNI&Partners, s.r.o., Advokátska kancelária so sídlom Skuteckého 17, Banská Bystrica, T.: XX XXX XXX za účasti intervenienta na strane žalovanej L. A., nar. 08.XX.XXXX, trvale bytom E. XXX, E. o určenie neúčinnosti právneho úkonu na odvolanie žalobcu zo dňa 13.10.2015 proti rozsudku Okresného súdu v Banskej Bystrici, č.k. 20/C/71/2014-115 zo dňa 25.08.2015 takto

rozhodol:

Rozsudok okresného súdu **p o t v r d z u j e**.

Žalobca je povinný nahradiť žalovanej a interventovi na strane žalovanej trovy odvolacieho konania v rozsahu 100 % účelne vynaložených nákladov.

o d ô v o d n e n i e :

1. Napadnutým rozsudkom procesný súd návrh žalobcu v celom rozsahu zamietol. Žalobcovi bola uložená povinnosť zaplatiť žalovanej trovy právneho zastúpenia v sume 780,31 eur na účet právneho zástupcu vedený v Tatrabanke, a.s. Banská Bystrica a to v lehote troch dní odo dňa právoplatnosti rozhodnutia. Intervenientovi náhrada trov priznaná nebola.

2. V dôvodoch rozhodnutia súd uviedol: aby súd určil, že právny úkon kúpna zmluva zo dňa 30. 01. 2013, ktorou Libor Spišiak previedol nehnuteľnosti vedené na LV č. 60 Obec Riečka, kat. ú. Riečka vedený Okresným úradom Banská Bystrica, odbor katastra, zastavané plochy a nádvoria parcela č. 90 o výmere 366 m², záhrady parcela č. 91 o výmere 560 m², stavba rodinný dom súpisné číslo 136 na parcele č. 90 vo veľkosti spoluvlastníckeho podielu 1/8-iny na Annu A., bytom P. XXX je voči navrhovateľovi právne neúčinný a zároveň si uplatnil náhradu trov konania.

Odporkyňa prostredníctvom právneho zástupcu navrhla návrh v celom rozsahu zamietnuť a uplatnila si náhradu trov konania.

Súd vo veci vykonal dokazovanie oboznámením sa s návrhom navrhovateľa, výsluchom účastníkov konania, písomnými vyjadreniami účastníkov konania, rozsudkom č. k. 11CbZm/123/2013 (č. I. spisu 10 a nasledujúce), zmenkovým platobným rozkazom, výpisom z LV č. 60, návrhom na vydanie zmenkového rozkazu, zmenkou, výsluchom svedkov Lucie A., Ľubice Voskárovej, čestným prehlásením Kataríny Strmeňovej, kúpnu zmluvou.

Z návrhu navrhovateľa bolo zistené, že ide o spoločnosť zapísanú v Obchodnom registri Okresného súdu Žilina a má voči vedľajšiemu účastníkovi konania na strane odporcu právoplatne priznanú pohľadávku súdom vo výške 181 379,89 Eur s príslušenstvom.

Pohľadávka bola priznaná zmenkovým platobným rozkazom č. k. 11Zm/67/2012-16, ktorý bol vydaný Okresným súdom Žilina dňa 30. 01. 2013 a potvrdená rozsudkom Okresného súdu Žilina č. k. 11CbZm/123/2013-37 zo dňa 20. 11. 2013, ktorý nadobudol právoplatnosť dňa 24. 12. 2013 a vykonateľnosť dňa 28. 12. 2013.

Navrhovateľ mal vedomosť, a to z verejne prístupného výpisu z katastra nehnuteľností, že vedľajší účastník zároveň dlžník vlastní nehnuteľnosti zapísané na LV č. XX kat. ú. P., parcely C-KN č. XX o výmere XXX m², C-KN č. XX o výmere XXX m² a rodinný dom súpisné číslo XXX na parcele č. XX vo veľkosti spoluvlastníckeho podielu X/X-iny. Z uvedeného aktuálneho výpisu navrhovateľ zistil, že dlžník svoj spoluvlastnícky podiel k predmetným nehnuteľnostiam previedol kúpnu zmluvou zo dňa 30. 01. 2013 na odporkyňu svoju sestru a vklad bol povolený pod č. V XXX/XXXX. Navrhovateľ nemá vedomosť o tom, kedy bol vklad povolený správou katastra. Svojho nároku sa navrhovateľ domáhal podľa § 42a ods. 1 a 3 OZ, § 116 OZ a § 42b ods. 1, 2 OZ.

Poukázal na príbuzenský vzťah odporkyne a vedľajšieho účastníka na jej strane a navrhovateľ mal za to, že podľa § 42a ods. 3 OZ predajom spoluvlastníckeho podielu došlo k ukráteniu navrhovateľa a to tým, že vedľajší účastník konania vedomý si svojho záväzku voči navrhovateľovi v čase, kedy prebiehal súdny spor o zaplatenie dlžnej sumy na Okresnom súde Žilina uzavrel predmetnú kúpnu zmluvu, aby sa zbavil svojho nehnuteľného majetku, ktorý by mohol byť použitý na uspokojenie pohľadávky. Navrhovateľ dôvodne predpokladá, že zostávajúci majetok dlžníka nepostačuje na uspokojenie jeho pohľadávky. Dlžník potvrdil vedomosť o existencii svojho záväzku voči navrhovateľovi v súdnom konaní Okresného súdu Žilina vo svojom podaní zo dňa 19. 11. 2013, v ktorom uviedol „uvedené konanie nespôsobil úmyselne, je si vedomý svojej povinnosti vyplývajúcej mu z titulu avalovanej zmenky“.

S poukazom na základné zásady Občianskeho súdneho konania a ustanovenia § 125, § 126 a § 128 OSP navrhovateľ keďže nie je účastníkom napadnutého právneho úkonu navrhol, aby súd vyzval odporcu na predloženie kúpnej zmluvy a na základe vyššie uvedeného určil, že kúpna zmluva je voči navrhovateľovi právne neúčinná.

Na pojednávaní navrhovateľ uviedol, že kúpna zmluva bola uzatvorená v deň vydania zmenkového platobného rozkazu a majú za to, že bol úmysel ukrátiť veriteľa, ktorý mal voči navrhovateľovi splatnú a vykonateľnú pohľadávku.

Odporkyňa na pojednávaní uviedla, že vedľajší účastník na jej strane je jej brat, má ešte dve sestry. Predmetnú nehnuteľnosť získali v dedičskom konaní po otcovi ona v podiele 1/8-iny, brat 1/8-inu a sestra Lucia 2/8-iny z dôvodu, že sestra Ľubica sa vzdala svojho podielu v jej prospech, pretože v dome býva. V dome býva aj ona so svojimi dvoma deťmi a ich matka, je to pôvodný rodičovský dom. Brat má zabezpečené svoje bývanie. V roku 2005, keď prebiehalo dedičské konanie po otcovi bola rozvedená, už v danom rodinnom dome bývala spolu s deťmi a so sestrou Luciou. Ku kúpnej zmluve uviedla, že zaplatila bratovi 4000 Eur. Ako rodina sa stretávajú oficiálne, vtedy sa nerozprávali o aktivitách brata, nemá o nich žiadnu vedomosť. S bratom si už dlhšiu dobu chcela vysporiadať spoluvlastnícky podiel z dôvodu, že v dome býva aj bývať chce, lebo nemá zabezpečené iné bývanie, nevlastní iný dom ani byt. Nevie sa vyjadriť, prečo v dedičskom konaní sa brat nevzdal podielu v jej prospech, asi chcel mať podiel. Oslovil ju brat, stretli sa za účelom uzatvorenia zmluvy, cena bola stanovená podľa ohodnotenia domu, ktorým nedisponuje a bola rada, že bude mať vysporiadané bývanie. Brata vyplatila asi v troch splátkach v hotovosti, a to vo výške 1900 Eur, 1100 Eur a 1000 Eur. V čase uzatvorenia zmluvy bola nezamestnaná, toho času pracuje na pošte, poberala podporu v nezamestnanosti. V auguste 2012 bol s ňou skončený pracovný pomer z organizačných dôvodov a bolo jej vyplatené odstupné vo výške 3000 Eur, pôžičky v tom čase nemala. Pokiaľ v čase dedičského konania po otcovi sa jedna sestra vzdala svojho podielu v prospech druhej sestry, bolo to za približne rovnakú cenu ako medzi ňou a bratom. So sestrou Luciou sa dohodla ústne, že tam budú spolu bývať aj s matkou, ktorá je spoluvlastníčkou v 1. Podiel odkúpila, aby si zabezpečila bývanie do budúcnosti. Uviedla, že nemá žiadne vedomosti o podnikateľských aktivitách brata, ktorý býva v Tureckej, vie, kde býva jej brat a na otázku, kto vlastní penzión Sant Bernard uviedla, že asi celá jeho rodina. Brat robí v stavebníctve a jeho žena prevádzkuje penzión. Na rodinných stretnutiach sa nerozprávali o podnikaní, o zamestnaní, z čoho majú príjmy, aké majú problémy v práci.

Navrhovateľ uviedol, že majú vedomosť, že vedľajší účastník v uvedenom období, keď došlo k uzavretiu kúpnej zmluvy vykonal celý rad právnych úkonov, ktoré smerovali k zbaveniu sa majetku. Prebehlo konanie o zrušenie BSM v priebehu manželstva čím preukazujú, že si chcel zabezpečiť majetok pre svoju rodinu, predložili žiadosť o poskytnutie súčinnosti pri vykonávaní exekúcie EX XX/XXXX a predmetná kúpna zmluva bola len jedným z celého radu úkonov, ktorým sa dlžník snažil zbaviť svojho majetku s cieľom ukrátiť svojho veriteľa. Previedol obchodný podiel na JUDr. Remšíka dňa 04. 01. 2012 s tým, že zvyšná časť obchodného podielu bola postihnutá exekučným konaním v prospech VÚB. Väčšina spoločností, kde bol konateľom, spoločníkom alebo je konateľom a spoločníkom je v konkurze v likvidácii, spoločnosti boli vymazané alebo zamietnutý konkurz pre nedostatok majetku, výnimkou je penzión Sant Bernard. Navrhovateľ mal za to, že odporkyňa si musela byť vedomá, že úkon sa robí len za účelom ukrátenia veriteľa. Je dlžníkom v príbuzenskom vzťahu a musela mať aj širšiu vedomosť o problémoch svojho brata. Pôsobí nedôveryhodne, že si uvedeným konaním išla zabezpečovať bývanie vzhľadom na to, že sa so sestrou dohodla na užívaní nehnuteľnosti. V tom čase bola nezamestnaná, mala dávky v nezamestnanosti a napriek tomu bola ochotná investovať takúto sumu do kúpy podielu 1/8-iny.

Vedľajší účastník, brat odporkyne uviedol, že dávnejšie riešili vyrovnanie tohto podielu. V dedičskom konaní nemal vedomosť, že sa sestry Ľubica a Lucia dohodli, že podiel bude len na sestru Luciu ale pred dedičským konaním sa o tom nerozprávali. To, že k predaju tohto podielu došlo v tom období je náhodné, tlačili na neho sestry, aby sa to dalo do poriadku. V dedičskom konaní bola hodnota domu 500 000,- Sk. O finančných problémoch nevedela ani jeho manželka, nerozprával jej o tom, podnikal v Banskej Bystrici SK Still, s. r. o., išlo o výrobu oceľových konštrukcií a prevládalo sa to v roku 2013, keď sa firma dostala do konkurzu. Ešte pred zrušením BSM sa predali byty a peniaze išli do jeho firmy. Má dlhy asi 2 000 000 Eur a nevymožené pohľadávky vo svoj prospech 3 000 000 Eur. Na uvedenú firmu prebieha konkurz, ktorý nebol ukončený. Snažil sa ju zachrániť tým, že do nej vkladal všetky peniaze z dôvodu, že zamestnával až do 120 ľudí. Je pravdou, že pohľadávku navrhovateľa nezaplátil.

Odporkyňa na otázky navrhovateľa uviedla, že zmluvu dal vypracovať brat, doniesol jej ju domov, aby si ju prečítala, či tam už bol jeho podpis si nepamätá. Pokiaľ ide o článok VI. bod 2 na strane 3 zmluvy štvrtá záležitosť zmluvu si prečítala a spýtala sa brata, či má nejakého veriteľa, ktorému je dlžný, na čo on uviedol, že nemá. Brat uviedol, že je všetko v poriadku a ona nemala dôvod mu neveriť, bola rada, že má vysporiadaný podiel k domu.

Navrhovateľ mal za to, že kúpna zmluva bola uzatváraná v úmysle ukrátiť veriteľa, t. j. navrhovateľa a navrhovateľ si nemohol uplatniť exekúciu a uspokojiť časť pohľadávky na spoluvlastníckom podiele dlžníka. Odporkyňa aj vedľajší účastník museli vedieť o alternatíve odporovateľnosti právneho úkonu i vzhľadom na článok VI. bod 4 zmluvy a dlžník v tom čase vedel, že je dlžníkom a že takýmto spôsobom ukracuje veriteľa pri uspokojení pohľadávky. Odporkyňa nepreukázala, že o tomto úmysle nevedela a nemohla vedieť a že vyvinula náležitú starostlivosť na poznanie tohto úmyslu a keďže neuniesla v tejto časti dôkazné bremeno navrhol navrhovateľ, aby súd návrhu vyhovel.

Odporkyňa prostredníctvom právnej zástupkyne uviedla, že aj keď sa pri blízkych osobách úmysel dlžníka a vedomosť druhej strany o tomto úmysle predpokladá odporkyňa úmysel brata nielenže nepoznala, ale nemožno jej toto zavinenie vyčítať, keďže s bratom sa nestýkala, bývajú v rôznych obciach, nepozná jeho podnikateľské aktivity, navštevujú sa raz, maximálne dvakrát ročne pri rodinných oslavách, pri ktorých neriešia finančné problémy. Pred samotným podpísaním kúpnej zmluvy sa spýtala brata, či má veriteľa, brat uviedol, že nemá. Odporkyňa vyvinula dostatočnú starostlivosť na to, aby bola uzrozumená s tým, že časť podielu k nehnuteľnosti kupuje v dobrej viere a je oboznámená s tým, že vedľajší účastník ju ubezpečil, že nemá žiadneho veriteľa, túto skutočnosť potvrdili aj jej sestry, úmysel brata nepoznala, nemohla ho poznať a vedieť, že uvedeným úkonom ukracuje veriteľa dlžníka. Zároveň išlo o ekvivalentný právny úkon, za ktorý vedľajší účastník obdržal hotovosť 4000 Eur a vzhľadom na judikatúru odporovateľnými právnymi úkonmi nemôžu byť ekvivalentné právne úkony, to znamená, že vedľajší účastník obdržal obnos z predaja podielu, z ktorej sa mohol veriteľ uspokojiť.

Podľa § 42a ods. 1 OZ veriteľ sa môže domáhať, aby súd určil, že dlžníckove právne úkony podľa ods. 2 až 5, ak ukracujú uspokojenie jeho vymáhateľnej pohľadávky, sú voči nemu právne neúčinné. Toto právo má veriteľ aj vtedy, ak je nárok proti dlžníkovi z jeho odporovateľného právneho úkonu už vymáhateľný alebo ak už bol uspokojený.

Podľa § 42a ods. 2 OZ odporovať možno právnomu úkonu, ktorý dlžník urobil v posledných troch rokoch v úmysle ukrátiť svojho veriteľa, ak tento úmysel musel byť druhej strane známy a právnomu úkonu, ktorým bol veriteľ dlžníka ukrátený a ku ktorému došlo v posledných troch rokoch medzi dlžníkom a osobami jemu blízkymi (§ 116 a § 117) alebo ktoré dlžník urobil v uvedenom čase v prospech týchto osôb s výnimkou prípadu, keď druhá strana vtedy dlžníkov úmysel ukrátiť veriteľa ani pri náležitej starostlivosti nemohla poznať.

Podľa § 42a ods. 3 OZ odporovať tiež možno právnomu úkonu, ktorým bol veriteľ dlžníka ukrátený a ku ktorému došlo v posledných troch rokoch medzi dlžníkom a podľa písm. a/ osobou jemu blízkou (§ 116 a § 117).

Podľa § 42b ods. 1, 2 OZ právo odporovať právnym úkonom môže uplatniť veriteľ žalobou, právo odporovať právnomu úkonu sa uplatňuje proti tomu, kto mal z odporovateľného právneho úkonu dlžníka prospech.

Podľa § 116 OZ blízkou osobu je príbuzný v priamom rade, súrodenec a manžel; iné osoby v pomere rodinnom alebo obdobnom sa pokladajú za osoby sebe navzájom blízke, ak by ujmu, ktorú utrpela jedna z nich, druhá dôvodne pociťovala ako vlastnú ujmu.

V konaní nebola sporná skutočnosť, že vedľajší účastník ako dlžník navrhovateľa uzatvoril s odporkyňou kúpnu zmluvu dňa 09. 01. 2013, predmetom ktorej bol odplatný prevod podielu X/X-iny k parcele C-KN č. XX a C-KN č. XX a k rodinnému domu súpisné číslo XXX kat. ú. P. za kúpnu cenu 4000 Eur.

Do konania odporkyňa predložila čestné prehlásenie, ktoré podpísal L. A. vedľajší účastník, že prijal peniaze od odporkyne v zmysle kúpnej zmluvy zo dňa 09. 01. 2013, a to dňa 07. 02. 2013 v sume 1100 Eur za prítomnosti svedka L. A., dňa 25. 03. 2013 v sume 1000 Eur za prítomnosti svedka Lucie A., dňa 03. 04. 2013 v sume 1900 Eur za prítomnosti svedka C. A.. Zároveň bolo do konania predložené čestné prehlásenie C. A., dcéry odporkyne, že bola svedkom ako mama, vyplatila v hotovosti jej ujovi L. A. sumu 1900 Eur ako doplatok kúpnej ceny za časť podielu na ich dome, ktorý jej predal.

V konaní nebola sporná skutočnosť, že vedľajší účastník je dlžníkom navrhovateľa, ktorý má voči nemu právoplatne priznanú pohľadávku vo výške 181 379,89 Eur s príslušenstvom titulom rozsudku č. k. 11CbZm/123/2013-37 Okresného súdu Žilina zo dňa 20. 11. 2013. Rozsudok nadobudol právoplatnosť dňa 24. 12. 2013 a vykonateľnosť dňa 28. 12. 2013. Je teda nepochybné, že navrhovateľ má vymáhateľnú pohľadávku a v konaní bolo zistené a nebolo sporné, že na uvedenú pohľadávku vedľajší účastník nezaplatil žiadnu sumu.

Odporkyňa je osoba blízka dlžníkovi a ide o právny úkon, ktorým boli veritelia dlžníka ukrátení a úkon bol uzatvorený medzi dlžníkom a blízkou osobou medzi bratom a sestrou a úmysel ukrátiť veriteľa sa pri týchto právnych úkonoch predpokladá, uvedené neplatí ak blízka osoba dlžníkov úmysel ukrátiť veriteľa ani pri náležitej starostlivosti nemohla rozpoznať a dôkazným bremenom zákon zaťažuje druhú stranu odporovateľného úkonu a táto domnienka neplatí len vtedy ak druhá strana preukáže, že ani pri náležitej starostlivosti nemohla poznať úmysel dlžníka ukrátiť svojho veriteľa.

O odporovateľný právny úkon ide len v prípade, že ním bol majetok dlžníka prevedený na tretiu osobu bez zodpovedajúceho protiplnenia; v opačnom prípade o odporovateľne prevedený majetok nejde. Pokiaľ teda právny úkon dlžníka nemal za následok zmenšenie jeho majetku, lebo za prevedené veci, práva alebo iné majetkové hodnoty obdržal ich obvyklú cenu, alebo mu za ne bola inak poskytnutá primeraná (rovnocenná) náhrada, nemôže dôjsť ku skráteniu uspokojenia veriteľovej pohľadávky. Z toho vyplýva, že o odporovateľný právny úkon môže ísť len vtedy (pri splnení ďalších podmienok), ak za prevedený majetok nebola dlžníkovi poskytnutá zodpovedajúca náhrada.

Súd mal za to, že odporkyňa v konaní preukázala, že ani pri náležitej starostlivosti nemohla poznať úmysel dlžníka ukrátiť svojho veriteľa. Išlo o podiel v rodinnom dome, ktorý obaja získali po svojom otcovi. V predmetnom dome býva odporkyňa so svojimi deťmi, svojou sestrou a matkou, nemá iné bývanie a predmetný dom predstavuje zabezpečenie jej bývania aj do budúca. Keďže sa jedna sestra v dedičskom konaní vzdala svojho podielu v prospech sestry s ktorou tam býva, išlo o to, aby mali rovnaké podiely a dom mohli užívať a mať tým zabezpečené bývanie. V konaní bolo preukázané, že odporkyňa

za uvedený podiel vedľajšiemu účastníkovi zaplatila kúpnu cenu, a to 4000 Eur, o čom bol predložený doklad a čestné prehlásenie, čo potvrdili aj svedkyne a to sestry odporkyne. Zároveň výsluchom svedkov, a to sestier odporkyne L. A. a E. Z., ktoré uviedli, že všetky súrodenci z domu odišli, zostala v ňom bývať sestra Lucia a odporkyňa po rozvedení manželstva sa do predmetného domu nasťahovala. Obe svedkyne potvrdili, že ako súrodenci sa s bratom stretávajú málo, jeden alebo dvakrát do roka pri príležitostiach a keď sa stretnú riešia len rodinné záležitosti napríklad, kto má aký zdravotný stav, kto sa ide ženiť, teda bežné rodinné záležitosti. Svedkyňa L. Spišiaková uviedla, že s odporkyňou v dome býva, dom treba opravovať, rekonštruovať, čím sa zvyšuje jeho hodnota a aby mohli spoločne investovať si odporkyňa tiež chcela zabezpečiť bývanie, aby mali každá v rovnaký podiel a mala vedomosť o tom, že brat podiel sestry ponúkol za takú istú cenu ako ona vyplatila sestru. Do domu už investovali, vymieňali plastové okná, dokupovali, menili radiátory. G. od brata nepýtali peniaze na investície, keďže v dome nebýval. Potvrdila, že bola svedkom pri odovzdávaní peňazí. Svedkyňa E. Z. potvrdila, že s bratom sa stretávajú jeden, dvakrát do roka pri rodinných stretnutiach, na ktorých riešia osobné veci, hlavne deti, od sestry sa dozvedela, že kúpila od brata jeho podiel, brat jej podiel neponúkol, nemala ani záujem, má zabezpečené bývanie. Potvrdila rekonštrukciu v dome a brat nikdy do domu nechcel investovať. Uviedla, že brat ich nikdy nepožiadaval o pôžičku alebo o finančnú výpomoc.

Súd mal zároveň za to, že odporkyňa vynaložila náležitú starostlivosť a pri uzatváraní kúpnej zmluvy vzhľadom na článok VI. bod 4 zisťovala od brata, či má dlhy, na čo jej brat uviedol, že nemá a teda zmluvu uzatvorila v dobrej viere, že neukracuje dlžníka. Súd mal za to, že odporkyňa uniesla dôkazné bremeno a v konaní preukázala, že ani pri náležitej starostlivosti nemohla poznať úmysel dlžníka ukrátiť svojho veriteľa s poukazom na vyššie uvedené skutočnosti v rozsudku.

Súd uvádza, že dlžník obdržal finančnú hotovosť, a to kúpnu cenu za uvedený spoluvlastnícky podiel a teda navrhovateľ si mohol uplatniť svoju pohľadávku od dlžníka zo získanej finančnej hotovosti, keďže boli predložené dôkazy, že odporkyňa túto sumu vedľajšiemu účastníkovi vyplatila v troch splátkach v hotovosti. Súd návrh zamietol ako nedôvodný z dôvodu, že nejde o odporovateľný právny úkon, išlo o úkon, ktorý nemal za následok zmenšenie majetku dlžníka, bola mu poskytnutá primeraná náhrada a nemohlo dôjsť ku skráteniu uspokojenia navrhovateľovej pohľadávky.

Navrhovateľ bol v konaní neúspešný. Odporkyňa si uplatnila náhradu trov konania. O trovách konania rozhodol súd podľa § 142 ods. 1 OSP a priznal odporkyňi trovy právneho zastúpenia vo výške 780,31 Eur v zmysle vyhlášky č. 655/2004 Z. z. za úkony právnej služby v roku 2014 príprava a prevzatie zastupovania, účasť na pojednávaní dňa 13. 11. 2014 hodnota úkonu 61,87 Eur a za úkony v roku 2014 režijný paušál po 8,04 Eur, úkony právnej služby v roku 2015 písomné podanie zo dňa 19. 01. 2015 a zo dňa 16. 03. 2015, a to predloženie listinných dôkazov, porada sa odporkyňou k čomu boli predložené i úradné záznamy o porade s klientom dňa 10. 06. 2015 a 24. 08. 2015, písomné podanie zo dňa 29. 06. 2015 a účasť na pojednávaní dňa 25. 08. 2015, za každý úkon 64,53 Eur a 7 x režijný paušál po 8,39 Eur spolu úkony s režijným paušálom 650,26 Eur + 20 % DPH spolu 130,05 Eur. Súd uvedené trovy považoval za účelne vynaložené.

Vedľajší účastník si náhradu trov konania neuplatnil, preto mu súd náhradu trov konania nepriznal.

3. Proti rozsudku odvolanie podal žalobca. Uviedol, že s rozsudkom nesúhlasí, nakoľko sú tu odvolacie dôvody podľa ust. § 205 ods. 2 písm. d/ a f/ OSP.

Žalovaná a intervenient sú príbuzní - súrodenci a preto sa jedná o neúčinný právny úkon vo vzťahu k žalobcovi ako k veriteľovi intervenienta.

Súd vyslovil názor, že žalovaná v celom rozsahu uniesla dôkazné bremeno vo vzťahu k preukázaniu jej vedomosti o existencii dlhov vedľajšieho účastníka a malo sa zároveň jednať o ekvivalentný právny úkon na základe čoho ku kráteniu veriteľa nemohlo dôjsť.

Žalovaná v konaní produkovala dôkazy: svedecké výpovede sestier (žalovanej a jej intervenienta) čestné prehlásenie jej dcéry. Všetky tieto dôkazy sú tendenčné, pretože sa jedná o blízkych rodinných príslušníkov, ktorých snahou bolo pomôcť svojim súrodencom. Odvolateľ vytýkal súdu neštandardný spôsob vykonania dôkazu a to čestné prehlásenie dcéry žalovanej, ktoré bolo v písomnej forme predložené súdu bez možnosti klásť tejto osobe otázky a vypočúť ju tak ako to umožňuje OSP. Žalovaná uvádzala, že kúpnu zmluvu vypracoval jej brat a ona sa v rámci prečítania opýtala, či má nejakých veriteľov. Táto skutočnosť nie je dostatočná na to, aby vo vzťahu k preukázaniu dostatočného úsilia

že o úmysle ukrátiť dlžníka nevedela. Obrana osoby blízkej dlžníkovi podľa § 42a ods. 2 OZ spočíva nielen v jej tvrdení, že v úmysle dlžníka ukrátiť odporovaným právnym úkonom veriteľa nevedela, a ani vedieť nemohla ale aj v tvrdení a preukázaní toho, že o tomto úmysle nevedela a ani nemohla vedieť, hoci vyvinula „starostlivosť“ na spoznanie tohto úmyslu dlžníka. Ak sa žalovaná odvolávala, že s bratom sa o jeho podnikaní nerozprávala, stretávajú sa iba sporadicky na rodinných stretnutiach, ako aj na to, že pri uzatváraní kúpnej zmluvy na jeho spoluvlastnícky podiel sa opýtala, či má nejakého veriteľa a tento uviedol, že nemá, nemožno to kvalifikovať ako unesenie dôkazného bremena v časti týkajúcej sa preukázania náležitej starostlivosti v zmysle zákonného ustanovenia.

Súd poukázal aj na to, že napadnutý právny úkon bol právnym úkonom odplatným, teda nemohlo dôjsť ku kráteniu veriteľa, pretože k zmenšeniu majetku dlžníka nedošlo. Žalobca však s týmto nesúhlasí, pretože nie všetky takéto odplatné úkony nemôžu byť určené za odporovateľné. V konaní o odporovacej žalobe musí byť preukázané, že napadnutý právny úkon je ekvivalentný a to nie s poukazom na jeho znenie, ale zistením, že za plnenie ktoré ním dlžník stratil, nadobudol iné plnenie skutočne rovnakej povahy. Z hľadiska splnenia podmienky objektívneho ukrátenia veriteľovej pohľadávky je preto rozhodujúce, aby súd posúdil všeobecnú (obvyklú) cenu, ktorú by bolo možné dosiahnuť pri predaji veci a to v dobe uzatvorenia odporovateľnej kúpnej zmluvy. Súd sa v odôvodnení rozsudku uspokojil so zistením, že cena predmetnej nehnuteľnosti bola určená v dedičskom konaní v roku 2005 na hodnotu 500 000 Sk. Ako sa táto cena zmenila v čase uzatvárania napadnutej kúpnej zmluvy v roku 2013, t.j. osem rokov neskôr, však súd neskúmal, uspokojil sa s konštatovaním, že napadnutý právny úkon bol ekvivalentný. Na základe vyššie uvedených skutočností žalobca považuje rozsudok súdu prvej inštancie za nesprávny a navrhol ako taký bol rozsudok okresného súdu zrušený a vec vrátená tomuto na ďalšie prejednanie a rozhodnutie.

4. Žalovaná sa k odvolaniu žalobcu vyjadrila. Uviedla, že dôvody uvádzané žalobcom v odvolaní neobstoja. Súd sa dostatočným spôsobom vypořiadal s obranou žalovanej, ktorá tvrdila, že ani pri vynaložení náležitej starostlivosti, ktorú vyvinula tým, že sa pred samotným podpísaním kúpnej zmluvy intervenienta na strane žalovanej jasne opýtala, či má nejakých dlžníkov, pričom tento jej odpovedal, že nemá. Výsluchom svedkov a to sestier žalovanej a intervenienta na strane žalovanej bolo jasne potvrdené, že sa s intervenientom stretávali len sporadicky a o jeho podnikateľských aktivitách sa nerozprávali. Vynaloženie náležitej starostlivosti predpokladá, že osoba dlžníkovi blízka vykonala vzhľadom na okolnosti prípadu s prihliadnutím na obsah právneho úkonu dlžníka takú činnosť (aktivitu), aby úmysel dlžníka ukrátiť veriteľa, ktorý tu v dobe odporovateľného právneho úkonu z objektívneho hľadiska musel byť a z ich výsledkov poznala, t.j. aby sa o tomto úmysle dozvedela. Žalovaná sa brata ktorému dôverovala a nemala dôvod mu neveriť opýtala pred samotným podpisom kúpnej zmluvy zo dňa 09.01.2013 a ten okrem iného v čl. IV v bode 2. zmluvy vyhlásil, že „vykonaním predaja podľa tejto zmluvy neukracuje žiadneho zo svojich veriteľov a že podmienky pre úspešné odporovanie tejto zmluvy nemôžu byť naplnené“.

K tvrdeniu žalobcu, že konajúci súd sa uspokojil iba s vyhlásením dcéry žalovanej, že jej matka Anna A. vyplatila v hotovosti v ujo (intervenientovi) k jeho rukám sumu 1.900 eur ako doplatok kúpnej ceny za časť podielu na dome, ktorý jej ujo predal, považuje toto vyhlásenie za relevantný dôkaz preukazujúci skutočnosť, že k vyplateniu dohodnutej ceny došlo v splátkach, čo mimochodom potvrdila na pojednávaní konanom dňa 11.06.2015 aj svedkyňa Lucia A..

V tejto súvislosti žalovaná zdôraznila, že právny zástupca žalobcu nenavrhol vykonať výsluch tejto svedkyne a ani voči uvedenému vyhláseniu v rámci pojednávania pred okresným súdom nemal žiadne námietky.

K tvrdeniu žalobcu, že vyplatená kúpna cena nezodpovedá trhovej kúpnej cene, žalovaná uviedla intervenient predával žalovanej podiel o veľkosti 1/8-mina, pričom na cene sa dohodli v rovnakej sume za akú sa vzdala svojho dedického podielu aj sestra žalovanej E. Z., ďalšej sestre L. A.. V tomto prípade sa jednalo o ekvivalentný právny úkon za zodpovedajúcu cenu vzhľadom k prevádzanému podielu o veľkosti 1/8-mina z celku ako aj vzhľadom k tomu, že uvedenú nehnuteľnosť, rodinný dom, žalovaná spolu s ďalšou sestrou L. A. nielen vlastnili ale aj reálne užívali a zveľaďovali. Ťažko si predstaviť, kto by mal reálny záujem na kúpe 1/8-miny podielu k rodinnému domu, ktorý vlastní ďalej ďalší dvaja spoluvlastníci a či vôbec by niekto bol za uvedený podiel bol ochotný zaplatiť aj sumu 4 000 eur, čo zaplatila za 1/8-inu intervenientovi žalovaná.

Žalovaná preto navrhla rozsudok súdu prvej inštancie potvrdiť a uplatnila si aj náhradu trov odvolacieho konania.

V odvolacom konaní sa intervenient na strane žalovanej nevyjadril.

5. Krajský súd, ako súd odvolací preskúmal vec v rozsahu určenom § 379 a § 380 ods. 1 CSP, bez nariadenia pojednávania podľa § 385 ods. 1 CSP a rozsudok súdu prvej inštancie potvrdil podľa § 387 ods. 1 CSP ako vo výroku vecne správny.

6. V danej veci odvolací súd nezistil žiadne okolnosti, ktoré by spochybňovali správnosť rozsudku súdu prvej inštancie. Z obsahu spisu vyplýva, že procesný súd správne postupoval, keď zamietol návrh. Dôvody pre ktoré tak urobil, okresný súd správne a podrobne rozobral v odôvodnení svojho rozsudku. S týmito dôvodmi sa v celom rozsahu stotožňuje aj odvolací a v podrobnostiach na ne odkazuje. Nakoľko sa odvolací súd v celom rozsahu stotožňuje s odôvodnením napadnutého rozhodnutia, konštatuje jeho správnosť (§ 387 ods. 2 CSP). Na doplnenie a zdôraznenie správnosti napadnutého rozhodnutia ako aj k podaným dôvodom odvolania krajský súd dodáva:

7. Treba zdôrazniť, že k reperácii alebo k zrušeniu rozhodnutia súdu prvej inštancie nepostačuje ak odvolateľ vyjadrí nesúhlas s jeho závermi a žiada tieto prehodnotiť.

8. V tejto súvislosti je potrebné aj poukázať na ust. § 383 CSP podľa ktorého odvolací súd je viazaný skutkovým stavom tak, ako ho zistil súd prvej inštancie, okrem prípadov, ak dokazovanie zopakuje alebo doplní.

9. Odvolateľ v odvolaní nenavrhol doplniť dokazovanie a nenavrhol ani toto dokazovanie súdom prvého stupňa zopakovať.

Tiež treba dať do pozornosti ust. § 384 ods. 1 CSP, podľa ktorého ak má odvolací súd zato, že súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam, dokazovanie v potrebnom rozsahu zopakuje sám.

Treba tu zdôrazniť, že ustanovenie zákona výslovne hovorí o skutkových zisteniach a nehovorí teda o právnych či skutkových záveroch.

10. Podané odvolanie a aj jeho obsah v žiadnom prípade nenavodzujú situáciu, pri ktorej by musel odvolací súd dopĺňať dokazovanie, prípadne prehodnocovať skutkové či právne závery súdu prvého stupňa a tak za tejto situácie odvolací súd nemohol inak, než rozhodnutie súdu prvého stupňa potvrdiť.

11. K niektorým dôvodom odvolania je potrebné dodať. Odvolateľ namieta čestné prehlásenie dcéry žalovanej, toto považuje za tendenčné, nakoľko ide o blízku rodinnú príslušníčku. V tejto súvislosti treba uviesť, že každý dôkaz aj prehlásenie dcéry je dôkazným prostriedkom, ktorý hodnotí súd podľa svojej úvahy a starostlivo prihliada na všetko, čo vyšlo počas konania na jeho (§ 191 ods. 1 CSP). Okresný súd ako vyplýva z výsledkov vyhodnotenia dokazovania, považoval čestné prehlásenie dcéry žalovanej za pravdivé a hodnotu tohto dôkazu nevyvracia a ani závažným spôsobom neoslabuje, iba poukázal žalobcu na to, že sa jedná o blízku rodinnú príslušníčku.

Žalobca v priebehu konania pred procesným súdom nenamietal, že odpredaj 1/8-miny domovej nehnuteľnosti za 4 000 eur nebol ekvivalentný a preto došlo k jeho ukráteniu. S týmto tvrdením argumentuje žalobca až v odvolaní.

V tejto súvislosti však odvolací súd považuje za vhodné zdôrazniť.

Ukrátenie uspokojenia veriteľovej pohľadávky predpokladá také skrátenie (zmenšenie) majetku, ktoré bráni uspokojeniu pohľadávky v celom rozsahu alebo aspoň z časti. Z toho vyplýva, že ten, kto odporuje, musí dokazovať kvalifikované zmenšenie majetku dlžníka. Nestačí, že sa majetok dlžníka zmenšil, musí sa preukázať, že sa zmenšil v takej miery, že to ohrozovalo aspoň čiastočne uspokojenie veriteľovho nároku. Z tohto záveru vyplýva, že je to žalobca, kto musí preukázať, že odplatný predaj časti nehnuteľnosti nebol ekvivalentný.

12. Podľa ust. § 396 ods. 1 CSP ust. o trovách konania pred súdom prvej inštancie sa použijú aj na odvolacie konanie.

Podľa ust. § 256 ods. 1 CSP súd prizná strane náhradu trov konania podľa pomeru jej úspechu vo veci. Podľa ust. § 262 ods. 1 CSP o náhradu trov konania rozhodne aj bez návrhu súd v rozhodnutí, ktorým sa konanie končí.

13. Vzhľadom ku skutočnosti, že žalovaná a intervenient boli v odvolacom konaní plne úspešný, priznal im krajský súd aj náhradu trov odvolacieho konania v rozsahu 100 % účelne vynaložených nákladov.

14. O veci senát odvolacieho súdu rozhodol pomerom hlasov členov senátu 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto rozhodnutiu odvolanie nie je prípustné.

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP) v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).